

MARIUS CÎRNU

BANATUL

OBICEIURI SI INSTRUMENTE AEROFONE TRADITIONALE

MARIUS CÎRNU

BANATUL - OBICEIURI ȘI INSTRUMENTE AEROFONE TRADIȚIONALE

Editura *Tempus*® 2007

Rozom Ieremachi

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Când deschizi o carte ai sentimentul ciudat că intrii într-o lume pe care o redescoperi și despre care știai lucruri mai mult sau mai puțin relevante, întâlnești autorul așa cum este el și pentru timpul pe care îl petreci împreună cu el de obicei îi mulțumești atunci când închizi cartea și te întorci cu părere de rău sau cu bucurie în cotidian. Privind la imaginile instrumentelor îți apare în față istoria acestui colț de lume binecuvântat de Dumnezeu și apare tentația nemărturisită să-l rogi pe autor să le dea viață pentru câteva clipe sperând ca astfel să revii în lumea lor, fascinantă mărturie a sufletului ales a neamului tău.

Autorul este capabil de o asemenea ispravă mai ales că-i simți dragostea pentru instrumentele despre care scrie cu pasiune dar în același timp și cu rigurozitatea unui împătimit cercetător; nimic nu este întâmplător în această carte, toate instrumentele descrise urmează cursul firesc al evoluției ei în timp a societății la a cărei zbatere au participat.

Comunitățile locale din Banatul istoric au trăit în timp practicile politice ale regimurilor mai mult sau mai puțin dictatoriale și unul din mijloacele de exprimare directă a fost cântecul ce alina, însuflețea și înfrumuseța cotidianul. Firesc, lucrarea devine o mărturie relevantă pentru evoluția complexă și frământată a societății culturale bănățene.

Autorul reușete să dovedească și de această dată clare abilități manageriale în gestionarea cu succes a problematicii impuse de o astfel de încercare, lucrarea este un instrument util în procesul educațional și nu în ultimul rând o contribuție importantă la cunoașterea realităților în domeniul controversat al istoriei instrumentelor aerofone din Banat.

Cartea, născută din dragoste și pasiune, unește într-o fericită sinteză informația exactă cu emoția redescoperirii unei lumi aproape uitate, lumea interpretului popular tradițional, autorul fiind în același timp și dascăl și excepțional interpret de muzică tradițională românească.

Răzvan Hrenoschi

Cuprins

Prefață	3
1. Coordonate istorico-geografice ale Banatului.....	7
2. Date etnografice și folclorice	27
2.1. Date etnografice.....	27
2.1.1. Viața materială	27
2.1.2. Viața spirituală	32
2.1.3. Portul	45
2.1.4. Ocupația.....	55
2.2. Privire generală asupra folclorului zonal.....	58
2.2.1. Ciclul familial.....	66
2.2.1.1. Obiceiul legat de naștere.....	67
2.2.1.2. Obiceiul legat de nuntă	68
2.2.1.3. Obiceiul legat de moarte	76
2.2.2. Ciclul calendaristic	80
2.2.2.1. Obiceiurile din perioada de iarnă.....	80
2.2.2.2. Obiceiurile din perioada de primăvară–vară.....	89
2.2.3. Repertoriul neocazional.....	106
2.2.3.1. Balada.....	106
2.2.3.2. Doina instrumentală	111
2.2.3.3. Cântecele propriu-zis.....	115
2.2.3.4. Jocul din punct de vedere coregrafic și muzical	121
3. Instrumente aerofone tradiționale	127
3.1. Contextul instrumental tradițional	127
3.2. Instrumente tradiționale bănățene.....	141
3.2.1. Fluietul	143
3.2.2. Cimpoiul	146
Bibliografie	153

MARIUS CÎRNU

Născut în 14 mai 1962, în Timișoara, din părinți neaoși bănățeni, originari din comuna Lighed, actualmente Pădureni, județul Timiș, a început să cânte pentru prima dată la vârsta de 7 ani, la acordeon, luând lecții de muzică de la dirijorul renumitei fanfare din Pădureni, Nicolae Mitiga. La 11 ani dă examen la Liceul de Muzică „ION VIDU” din Timișoara, unde începe studiul clarinetului, cu profesoara Rodica Șas. Absolvă cursurile acestei școli în 1981 și este angajat prin concurs la Ansamblu Profesionist de Cântec și Dansuri „BANATUL” din Timișoara, unde se perfecționează în domeniul folclorului, timp de șapte ani.

Între anii 1988 și 1996 este angajat ca profesor la Școala de Artă Populară din Timișoara, la catedră de instrumente de suflat: taragot, clarinet, saxofon, iar din 1997 este profesor titular la catedra de clarinet de la Colegiul Național de Artă „ION VIDU” din Timișoara.

Începând cu anii 1990 și până în prezent participă la numeroase festivaluri internaționale de folclor și efectuează numeroase turnee artistice în: Franța, Elveția, Serbia, Germania și SUA, unde obține multe succese ca solist instrumentist la: clarinet, taragot, saxofon, fluiet, ocarină, căval.

Colaborator permanent al Studiourilor regionale de Radio și Televiziune Timișoara și colaborator al Orchestrei RadioTeleviziunii din Novisad, înregistrează peste 70 de CD-uri, cu majoritatea solistilor consacrați din Banat.

În anul 2000 este inclus ca membru în Organizația Internațională de Folclor, cu sediul la Viena, iar din anul 2002 devine membru al Academiei Internaționale „CITTA DI ROMA” din Italia, care îi conferă „Diploma Academică de Merit” în domeniul muzical.

A participat ca profesor asociat la seminarul Școlii de Nai „DOMIDE” din Elveția, unde a predat instrumente populare (taragot, fluiet).

Din septembrie 2004 este numit director adjunct la Colegiul Național de Artă „ION VIDU” din Timișoara, unde din aceeași dragoste pentru folclorul bănățean, înființează împreună cu alți colegi taraful de elevi al școlii.

Este absolvent al Universității de Vest din Timișoara, Facultatea de Muzică, secția interpretare instrumentală (Profesor de instrument), obținând diploma de licență în anul 1996.

Actualmente este doctor în muzică, doctorat obținut cu calificativul „Magna cum Laude”, la Academia Națională de Muzică din București, având ca și conducător de doctorat pe prof. univ. dr. Gheorghe Oprea.

*Prof. Gelu STAN
Folclorist, dirijor*

ISBN-10 973-88147-6-6
ISBN-13 978-973-88147-6-9